

Noord Nederlands Concertkoor

Jubileum CD

Het Noord Nederlands Concertkoor (NNCK)

HET NOORD NEDERLANDS CONCERTKOOR (NNCK) werd in 1991 opgericht op initiatief van het Noord Nederlands Orkest (NNO). Onder auspiciën van het NNO bouwt het koor onder leiding van Louis Buskens en Leendert Runia aan een breed repertoire. Het NNCK verzorgt concerten in diverse concertzalen en theaters in de drie noordelijke provincies. Het koor bestaat uit circa 100 geselecteerde zangers en zangeressen uit Friesland, Drenthe en Groningen en is een 'projectkoor': het koor komt bijeen wanneer het NNO symfonische werken programmeert voor koor en orkest. In de loop der jaren werden NNCK en

NNO gedirigeerd door bekende dirigenten uit binnen- en buitenland, zoals Alexander Vedernikov, Alexander Liebreich, Jacek Kasprzyk, Jan Willem de Vriend, Jean Fournet, Viktor Liberman, Roy Goodman, Ivor Bolton, Michael Hofstetter en Michel Tabachnik. Door de zeer zorgvuldige en geconcentreerde manier van instuderen heeft het NNCK in de loop der tijd bijzonder succesvolle concert- en radio-uitvoeringen gegeven. Later werd aan het repertoire van het NNCK een gevarieerde verzameling werken toegevoegd. Van hedendaags tot barok. Van klassiek tot hoogromantiek.

Het Noord Nederlands Concertkoor is jarig

DOOR ANNET KAMPINGA

Het Noord Nederlands Concertkoor viert dit seizoen zijn vijftiende verjaardag. Het NNO was in 1991 initiatiefnemer tot de oprichting ervan en nam daarmee - en nog steeds - een voor de Nederlandse orkestwereld unieke positie in. Er is in ons land geen ander symfonie-orkest dat in zo verregaande mate de verantwoordelijkheid voor de instandhouding van een eigen concertkoor draagt. Zeker gezien de immer grote financiële druk en achtereenvolgende bezuinigingsrondes een knappe prestatie. En reden temeer om het jubileum een feestelijk tintje te geven.

Het NNCK telt circa honderd vocalisten die zijn geselecteerd uit de beste koorzangers in de noordelijke drie provincies. Het koor is een projectkoor, het komt alleen bijeen als het NNO symfonische werken voor koor en orkest programmeert. De zangers schrijven zich aan het begin van het seizoen in voor op handen zijnde projecten, drie tot vier per seizoen en verbinden zich tot het bijwonen van repetities en concerten. Doel van het NNCK is het op een zo hoog mogelijk niveau uitvoeren van een breed repertoire, van barok tot eigen-

tijds. De koorleiding is sinds 1999 in handen van Louis Buskens en Leendert Runia, beide als docent verbonden aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen. De artistieke verantwoordelijkheid ligt bij het NNO, bij artistiek manager Marcel Mandos.

Nog altijd springlevend

Een van de grondleggers van het NNCK is Peter Adema, tot 2000 verantwoordelijk voor het artistieke beleid van het NNO. “Ik beleef er ongelooflijk veel plezier aan dat het koor nog altijd spring-

levend is en dat de kwaliteit telkens nog weer hoger wordt”, zegt hij. “Al tijdens mijn jaren bij het Frysk Orkest voelden toenmalig directeur Henk Smink en ik de noodzaak tot de oprichting van een nauw aan het orkest verbonden projectkoor. Het Fries Concertkoor dat daar het resultaat van was, is de voorloper van het NNCK. Wie in dat verband beslist genoemd moet worden, is Jacob Lamminga, destijds cultureel medewerker van de Friese Cultuuraad en sleutelfiguur in de oprichting van het Friese koor. Dankzij zijn inzet en contacten heeft dat koor na de fusie van het Frysk Orkest en het NFO kunnen blijven bestaan totdat ruim een jaar later het NNCK werd opgericht. Het is aan Jacob Lamminga te danken dat dat revolutionaire idee van een concertkoor ook tijdens die overbruggingsperiode overeind is gebleven en dat er niets verloren is gegaan van de al gepleegde kwaliteitsinvestering. Een groot aantal zangers van het Friese Concertkoor voldeed aan de strenge toelatingseisen van het NNCK.”

Prachtig klankapparaat

Het NNCK onderscheidt zich in meerdere opzichten van andere koren in het Noorden en dat verklaart tegelijkertijd de reden van de oprichting ervan. Peter Adema: “Het NNCK heeft niet de autonomie die voor andere koren kenmerkend is; het NNO bepaalt de programmering, de artistieke koers en de kwaliteitsnorm, creëert de randvoorwaarden en staat financieel voor het koor in. De zangers kunnen elk werk aan. Zij hebben weliswaar de amateurstatus, maar doen qua inzet niet onder voor de professionele orkestmusici. En de musici herkennen dat. Het NNCK brengt bovendien een breed kleurenpalet voort dat door ‘gewone’ koren niet kan worden bereikt. Het is een prachtig klankapparaat waar in de eerste jaren koorleider Hoite Pruiksmas en vanaf 1999 zijn opvolgers Leendert Runia en Louis Buskens, elk met hun eigen aanpak, ongelooflijk veel uit weten te halen. Het verschilt per project onder welke orkestleidende de uitvoering plaatsvindt. Het is goed

merkbaar dat een telkens wisselende directie en telkens wisselende programma's dit koor tot grote hoogten opstuwt. Dat werkt prikkelend. Ik kan met de grootst mogelijke voldoening op de oprichting van het NNCK terugkijken en ben blij dat het aan vitaliteit niets heeft ingeboet sinds ik er niet meer bij betrokken ben."

Het kan altijd nóg beter

De drie of vier NNO-programma's waar het NNCK jaarlijks bij betrokken is, worden verdeeld over de koordirigenten Louis Buskens en Leendert Runia. Per programma nemen zij gemiddeld zeven koorrepetities voor hun rekening die voorafgaan aan de repetities met het orkest onder leiding van de orkest-dirigent. Waar het de artistiek-vocale ont-plooiing van het orkest betreft, zijn de beide dirigenten niet gauw tevreden. Zij gaan tot 't uiterste. Hoe hoog het niveau ook is, het kan altijd nog beter, zo is hun opvatting. "Altijd zijn er puntjes op de i te zetten", lieten Louis

Buskens en Leendert Runia in het verleden al eens in het NNO-Magazine weten. "Bijvoorbeeld in de souplesse waarmee werken worden uitgevoerd. Souplesse, ongeacht de telkens wisselende omstandigheden. Souplesse in klank, beweging en ritmiek; kortom alles wat samenhangt met de beheersing van het stemapparaat. Ons streven is erop gericht dat we in nóg kortere tijd de noten erin hebben zitten zodat we in de resterende tijd meer aandacht aan de afwerking kunnen besteden. In klank en uitspraak bijvoorbeeld. Doordat we de lat bij de toelating van de zangers hoog leggen en doordat we van de zangers verlangen dat zij de werken in eerste instantie zelfstandig instuderen, is dat streven haalbaar."

"Ik durf alles met ze aan"

Toen Michel Tabachnik werd benaderd voor het chef-dirigentschap van het NNO, was hij blij verrast te vernemen dat er sprake was van een zeer nauwe verbondenheid met een groot koor.

"I was very happy! Dit koor is een schitterende uitbreiding van het totale geluid. Het biedt een schat aan extra mogelijkheden. Waar ik ongelooflijk veel waardering voor heb, is dat het koor altijd zo uitstekend voorbereid bij de repetities met het orkest aantreedt. Ik kan daar blind op vertrouwen. Deze zangers zingen met heel hun hart, vol emotie. En dat is het allerbelangrijkste in muziek. Mijn droom is om zo veel met het koor te doen als maar mogelijk is. Wat betreft het repertoire, kunnen we alle kanten met ze op, ik durf alles met ze aan. Ook de tournee in seizoen 2007-2008 die koor en orkest ondermeer naar Parijs voert. We treden op in de prestigieuze Salle Pleyel. De avond voor ons betreedt het Los Angeles Philharmonic Orchestra daar het podium en de avond na ons het Wiener Philharmoniker. We bevinden ons in goed gezelschap. Reden temeer om daar zeer, zeer goed voorbereid voor de dag te komen! Ik verheug me er enorm op."

Brok in de keel

Het mogen zingen onder dirigenten van topklasse, is een van de aspecten die zingen in het NNCK zo aantrekkelijk maakt voor basbariton en tevens koorcoördinator Bert Kars. Alleen het aller-eerste NNCK-optreden heeft hij gemist, maar sindsdien is er eigenlijk geen dag voorbij gegaan zonder dat hij zingend, wervend of organiserend voor het koor actief was. "Ik herinner me nog goed mijn eerste concert. Een uitvoering van het *Stabat Mater* van Dvorák in 1991. Die eerste repetitie met orkest, ik stond bijna te janken, kon geen noot uitbrengen. Zo geëmotioneerd was ik door de schoonheid. Een brok in mijn keel zodra de violen inzetten. En dat is altijd zo gebleven, bij veel andere koorleden trouwens ook. We repeteren eerst alleen met het koor en als het orkest er dan op een gegeven moment bij komt, dan wordt het ons werkelijk even te veel." Het NNCK repeteert overigens in De Meldij in Drachten onder leiding van Louis Buskens en Leendert Runia.

Voorrecht

“Voor een koorlid in zo’n koor te mogen zingen, is een voorrecht. Zo veel prachtige producties en optredens in de mooiste concertzalen, tot zelfs in Parijs volgend jaar! Wij werken onder grote dirigenten die we in een ander koor nooit tegen zouden komen. Een hand mogen geven aan componiste Sofia Gubaidulina: waar maak je dat mee? In Noord-Nederland en misschien zelfs in heel Nederland kun je het als amateur-koorzanger niet beter treffen dan bij het NNCK. De faciliteiten die het NNO ons biedt, zijn ongekend. Vervoer, onkostenvergoeding, geen contributie, noem maar op. Daar staat tegenover dat er heel veel van ons wordt gevraagd. Opperste flexibiliteit en zingen op de toppen van ons kunnen. Onze audities liegen er niet om. En vergeet niet dat de meeste zangers een fulltime baan hebben. Het komt gedurende een repetitieperiode echt wel eens voor dat koorleden de moed in de schoenen zakt, dat even het gevoel de kop opsteekt dat de

lat nu echt te hoog ligt. Maar het komt altijd weer goed, zeker ook dankzij het vertrouwen dat dirigenten en musici in ons stellen. Ik ben er trots op bovendien coördinator van het NNCK te mogen zijn. Ik ervaar het koor als familie en steek er elke dag opnieuw met alle liefde mijn tijd en energie in.”

Het NNCK zingt regelmatig samen met het Roder Jongenskoor.

Grote pluim

Het mag duidelijk zijn: het Noord Nederlands Orkest heeft vijftien jaar geleden een fantastisch koor ter wereld gebracht. Veel mensen zijn daar om even zoveel redenen gelukkig mee. Hoe kijkt Marcel Mandos als artistiek eindverantwoordelijke terug op de ontwikkeling die het NNCK heeft doorgeemaakt?

“Dit koor zit nog altijd in de lift, slaagt er telkens nog weer in op een hoger niveau te komen. Zo is goed te horen dat de koorklank door de jaren heen milder is geworden. Een feest om naar te luisteren. Wat ik heel knap vind, is dat het koor mijn artistieke ideeën altijd zonder morren overneemt. Oók de lastiger te behappen werken, de onconventionele en avontuurlijke. Denk aan het Sir Harrison Birtwistle Festival in 2005, *L’Action Préable* van Scriabin en de *Derde symfonie* van Johan de Meij, beiden in 2006 en onlangs *Aus dem Stundenbuch* van Sofia Gubaidulina. De gedrevenheid en inzet van koordirigen-

ten en zangers zijn een grote pluim waard.”

“Tot mijn aantreden als artistiek manager in 2000 was het zo dat alle zangers bij elk koorproject betrokken waren, ook als de werken een kleinere koorbezetting verlangden. Daar heb ik verandering in gebracht, maar dat ging niet zonder slag of stoot. Ik had er uiteraard alle begrip voor dat het voor koorleden pijnlijk was soms te moeten vernemen dat zij niet werden ingezet, maar artistieke belangen wogen voor mij zwaarder. Ik wil ook Barokstukken met een kleinere bezetting kunnen doen, de *Johannes Passion* van Bach met dertig stemmen en de *Messiah* van Händel met veertig. Het koor heeft mij uiteindelijk gesteund in mijn overtuiging dat alles in dienst van het artistieke doel moet staan en dat bewonder ik zeer.”

Georg Friedrich Händel (1685-1759)

Uit: The Messiah

1	And He shall purify	2.31
2	Hallelujah	3.13

NNO o.l.v. Peter Dijkstra

De Oosterpoort (Groningen), 17 december 2004

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Uit: Requiem, KV 626

3	Introitus	4.06
4	Kyrie	2.42
5	Dies Irae	1.40

NNO o.l.v. Victor Liberman

De Oosterpoort (Groningen), 11 februari 1998

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Uit: Symfonie nr. 9, deel 5

6	O Freunde, nicht diese Töne! - Allegro Assai. Slotkoor uit Schillers: Ode an die Freude	16.44

NNO o.l.v. Michael Hofstetter

De Oosterpoort (Groningen), 19 december 2002

Richard Wagner (1813-1883)

Uit: Der fliegende Holländer

7	Summ und brumm, du gutes Rädchen	4.10
8	Steuermann! Laß die Wacht!	2.47

NNO o.l.v. Alexander Vedernikov

De Oosterpoort (Groningen), 8 december 2001

Lili Boulanger (1893-1918)

9	Pour les Funérailles d'un Soldat	8.07

NNO o.l.v. Jacques Mercier

De Oosterpoort (Groningen), 25 januari 2004

De Meij (1953-)

Uit: Symfonie nr. 3 (Planet Earth)

10	Deel 3 - 'Mother Earth' (fragment)	6.03

NNO o.l.v. Otto Tausk

De Oosterpoort (Groningen), 18 april 2006

Carl Orff (1895-1982)

Uit: Carmina Burana

11	O Fortuna	2.34

NNO o.l.v. Jacques Mercier

De Lawei (Drachten), 22 februari 2007

Giuseppe Verdi (1813-1901)

Uit: Requiem

12	Sanctus	2.50
13	Libera me	14.03

NNO o.l.v. Michel Tabachnik

De Oosterpoort (Groningen), 13 mei 2005

Alexander Scriabin (1872-1915) /

Alexander Nemtin (1936-1999)

Uit: L'Action Préalable

14	Uit: deel 2 - 'Mankind' (fragment)	7.00

NNO o.l.v. Michel Tabachnik

De Oosterpoort (Groningen), 24 mei 2006

Samenstelling: Marcel Mandos (artistiek manager, NNO). Productie en organisatie: Peter van Helsdingen (manager marketing & communicatie, NNO).

Vormgeving: Gerard L.J. de Vries BNO, Groningen.

Tekst: Annet Kampinga, Touché, bureau voor Tekst & PR.

Foto's: Peter Tahl, Groningen. Onze dank gaat mede uit naar NNCK-koördirigenten: Louis Buskens en Leendert Runia en koorcoördinator Bert Kars. Opname, editing en montage tracks 1 t/m 9, 12 en 13: Frans Jansen.

Opname, editing en montage track 10: Lex van Diepen.

Opname, editing en montage track 11: Harry Zwerver, Joop Scholten, Marieke Kussendrager (muziekregie),

Jan Ottevanger (productie) - met dank aan Omrop

Fryslân. Opname, editing en montage track 14:

Lodewijk Collette, Rob Heerschop en Russell Postema

(radioproductie) - met dank aan de KRO.

www.noordnederlandsorkest.nl

www.nno.nu

